

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

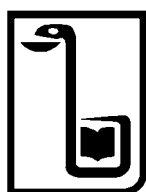
**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ**

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Унгурян Ліана Михайлівна, Волощук Христина Юріївна, Образенко Майя Сергіївна ВИБІР СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	221
Федоренко Оксана Віталіївна ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ У ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	224
Фізор Наталія Селіверстівна, Замкова Альона Вікторівна, Рокунь Дарина-Марія Валеріївна ЯКІСНА ПІДГОТОВКА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	225
Філюк Лілія Миколаївна ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	227
Хаврона Оксана Павлівна ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У ЛНМУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	231
Ханецька Антоніна Олегівна ПРОБЛЕМИ ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНУ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	234
Харченко Юрій Петрович, Зарецька Аліна Вячеславівна, Процик Андрій Любомирович, Мазніченко Єгор Олександрович МІСЦЕ 6-КРОКОВОГО ПІДХОДУ КЕРНА В ФОРМУВАННІ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	236
Холодов Ігор Георгійович, Колодій Валентин Валентинович, Муравйов Петро Тадеушович, Бондарець Дмитро Андрійович ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ТА ЇХНЯ ОЦІНКА ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ХІРУРГІЇ.....	240
Хожило Ірина Іванівна ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В НЕМЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: АСПЕКТИ ЯКОСТІ	242

Не дивлячись на усі негаразди, можна сказати, що якісна підготовка фармацевтичних кадрів в умовах дистанційної освіти тема, яка дуже розвинулася в останні роки але все ж потребує постійного дослідження, оновлення, адаптації та перейняття досвіду інших країн для забезпечення повноти освітнього процесу.

Список літератури

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.06.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Сайт Асаціації дистанційного навчання США/United States Distance Learning Asociacion. URL : <http://www.usdla.org/>
3. Сайт асоціації «Американське суспільство для навчання та розвитку»/American Society for Training & Development. . URL : <http://www.astd.org>

Філюк Лілія Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри суспільних наук

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Одеський національний медичний університет

Наявність іноземних студентів в університетах нашої країни з необхідністю вимагає створення відповідних організаційно-педагогічних умов викладання української мови як іноземної (УМІ). Перш за все, звернемося до розкриття поняття організаційно-педагогічних умов. Аналіз теоретико-методологічних досліджень доводить, що різні автори пропонують варіативні визначення. Так, О. О. Єжова трактує це поняття як сукупність взаємопов'язаних обставин, що забезпечуються на управлінському рівні для досягнення запланованої мети та стосуються управління педагогами та їхньою професійною діяльністю, а також студентами та їхньою діяльністю. Організаційно-педагогічні умови можуть стосуватися ресурсів, науково-методичного забезпечення та моніторингу здійснюваного педагогічного процесу [1, с. 42]. В. М. Шевченко визначає організаційно-педагогічні умови як різновид

педагогічних умов, що залежать від особливостей організації навчально-виховного процесу та визначаються комплексом взаємопов'язаних зовнішніх і внутрішніх чинників, які забезпечують високу результативність формування професійної компетентності [2, с. 209]. О. В. Пономаренко вказує, що досліджуваний конструкт має передбачати сукупність обставин процесу підготовки, які стосуються його організації, форм, методів і змісту, а також є необхідними і достатніми для забезпечення ефективної підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності. При цьому організаційно-педагогічні умови виступають обставинами, які можна добирати відповідно до особливостей досліджуваного феномену, а за допомогою їх сукупності можна впливати на перебіг процесу підготовки студентів [3, с. 199].

Таким чином, організаційно-педагогічні умови є феноменом, що охоплює як об'єктивні, так і суб'єктивні характеристики педагогічного процесу. Отже, організаційно-педагогічні умови викладання УМІ в медичному університеті також базуються як на об'єктивних чинниках (типу навчальної програми, наявності відповідної матеріальної бази), так і на суб'єктивних (типу професійної компетентності викладача, якісно-кількісного складу студентського колективу). Проведений аналіз дозволив сформулювати чотири основні організаційно-педагогічні умови викладання УМІ для майбутніх медиків.

1. Організація педагогічного процесу на засадах полікультурності. Українські медичні університети є бажаними освітніми закладами для студентів із багатьох країн світу, тому застосування полікультурного підходу є цілком виправданим і зрозумілим. Існують різні тлумачення поняття полікультурної освіти. Так, І. В. Ковалинська згрупувала кілька підходів до його визначення: 1) залучення до етнічної, загальнонаціональної та світової культури, формування вміння і готовності жити в багатокультурному поліетнічному середовищі; 2) формування відкритості особистості до розуміння і вивчення інших ціннісних основ, формування індивіда, що зберігає свою соціально-культурну ідентичність і прагне до розуміння інших культур; 3) система навчання, при якій студенти теоретично і практично знайомляться з точно окресленим колом систематизованих знань і навичок, вироблених в рамках двох або деяких культур; 4) забезпечення полікультурної освіти, прилучення до культури свого етносоціума, виховання культури міжнаціонального спілкування тощо [4, с. 73]. В нашому розумінні, під полікультурністю в умовах університетського навчання мається на увазі, по-перше, готовність і здатність викладача до проведення навчального

процесу з урахуванням соціокультурного підґрунтя студентів; по-друге, готовність і здатність студентів до усвідомлення та прийняття реалій, відмінних від звичних.

2. Врахування особливостей рідної мови студентів. У методиці викладання іноземних мов принцип опору на рідну мову на даний момент є загальноновизнаним, в тому числі й по відношенню до УМІ. Так, М. А. Янкова наводить п'ять основних актуальних способів використання рідної мови або мови-посередника під час навчання іноземної: 1) співставлення обох мов на різних рівнях (фонетичному, граматичному, лексичному) для прогнозування та запобігання міжмовної інтерференції, використання можливостей переносу тощо; 2) врахування рідної мови і культури студентів для створення національно орієнтованих навчальних матеріалів і посібників; 3) застосування рідної мови студентів на заняттях української як іноземної для оптимізації їх проведення, вирішення організаційних моментів, пояснень граматичного матеріалу, семантизації лексики; 4) орієнтація на рідну мову студентів при адаптації типових навчальних матеріалів для студентів різних національностей; 5) використання іноземної мови для повідомлення студентам країнознавчої та лінгвокраїнознавчої інформації [5]. Крім того, слід зазначити, що в українських медичних університетах вчать багато іноземних студентів з азійських країн; вони достатньо добре володіють англійською, тому викладач УМІ може послуговуватися англійською як мовою-посередником.

3. Професійна орієнтація навчання. Навчання студентів УМІ передбачає не тільки їхнє забезпечення базовими знаннями з різних розділів мовознавства, але і спрямування на шляху оволодіння українською мовою в контексті майбутньої професії. Як зазначають С. В. Шевчук та І. В. Клименко, професійно орієнтоване навчання української мови має на меті формування: 1) мовної компетенції майбутніх фахівців, що містить знання і практичне оволодіння нормами літературної професійної мови; 2) навичок самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; 3) вмінь і навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері; 4) стійких навичок усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; 5) навичок оперування фаховою термінологією, редагуванням, корегуванням та перекладом наукових текстів [6, с. 14]. Таким чином, викладачеві УМІ слід зосередити увагу студентів на таких аспектах, як: 1) лексичний аспект професійної мови медиків; 2) фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні;

3) особливості медичної термінології; 4) мовленнєвий етикет медичного працівника; 5) стилістичний аспект фахової мови медичних працівників; 6) культура писемного ділового мовлення; 7) професійна документація медичного працівника тощо.

4. Комплексне застосування ІКТ. Важливість і актуальність застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) обумовлюється двома основними чинниками: по-перше, загальною орієнтацією сучасної вищої освіти на залучення інноваційних засобів і методів навчання, по-друге, глобальною тенденцією до впровадження дистанційної освіти через пандемію коронавірусної інфекції. Як зазначає Ю. О. Данилевич, «використання ІКТ у навчальному процесі виступає не самоціллю, а педагогічно виправданим підходом, який дозволить отримати суттєві переваги у порівнянні з традиційними технологіями організації навчального процесу» [7, с. 84]. В рамках навчання майбутніх лікарів УМІ доцільним є використання відповідних професійно-ділових ігрових технологій, тренінгових засобів, діалогово-комунікаційних технологій. Невід’ємною частиною занять є навчальні презентації, що застосовуються для викладу нового мовного матеріалу, а також інтерактивне електронне середовище, яке забезпечує ефективну взаємодію викладача і студентів.

Підсумовуючи вищесказане, зазначимо, що сформульовані нами організаційно-педагогічні умови викладання УМІ є важливими теоретико-методичними засадами, які забезпечують якість сучасної медичної освіти. Комплексний підхід до викладання УМІ дозволяє іноземним студентам опанувати українську мову на рівні, достатньому для професійного навчання.

Список літератури

1. Єжова О. С. Сутність організаційно-педагогічних умов педагогічного процесу. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. 2014. № 3. С. 43.

2. Шевченко В. М. Організаційно-педагогічні умови формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців з обліку й оподаткування у процесі професійної підготовки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. 2018. № 64. С. 208–213.

3. Пономаренко О. В. Поняття «організаційно-педагогічні умови» в контексті дослідження професійної освіти майбутніх магістрів психології. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 70. Т. 3. С. 197–200.

4. Ковалинська І. В. Поняття «полікультурність» та «мультикультурність» у науковому дискурсі. *Освітологічний дискурс*. 2016. № 1. С. 65–78.

5. Янкова М. А. Англійська мова у викладанні української як допоміжний фактор формування комунікативної компетенції. URL: http://kmp.fl.kpi.ua/sites/default/files/yankova_multilingvizm_2015.pdf

6. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Алерта, 2011. 696 с.

7. Данилевич Ю. О., Наумова Л. В., Мілевська-Вовчук Л. С. Роль інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі. *Медична освіта*. 2021. № 1. С. 83–88.

Хаврона Оксана Павлівна,
кандидат біологічних наук, доцент,
завуч кафедри біологічної хімії

**ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ
ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ»
У ЛНМУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ**

*Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького*

За період від березня 2020 року, коли пандемія коронавірусної хвороби почала поширюватися в Україні і до сьогоднішнього часу уже через повномасштабну війну Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького працював на дистанційній та невелику частину часу на змішаній формі навчання, використовуючи для цього платформи Zoom і MISA, тому вже зараз ми можемо поділитися набутим досвідом, враховуючи переваги і недоліки дистанційної форми організації навчального процесу.

Навчальна програма з дисципліни «Біологічна хімія» передбачає лекції, практичні заняття та самостійну роботу.

Лекції на кафедрі біологічної хімії читаються у Zoom, крім того, презентації лекцій та відеолекції, які наші викладачі записали для здобувачів вищої освіти, розміщені на навчальній платформі MISA і у будь-який час знаходяться у вільному доступі. Безумовно, недоліком